

N:o 14.

Ank. till Riksd. Kansli d. 31 Mars 1868, kl. 5 e. m.

Memorial, angående åtskilliga föreskrifter i Bankoreglementets 5—10 Artiklar.

Uti de föreskrifter, som innehållas i Bankoreglementets 5:e, 6:e, 7:e, 8:e, 9:e och 10:e Artiklar har Utskottet, efter det desamma vid nästföregående riksdagar undergått omarbetningar, funnit allenast få förändringar nödiga, och får nu i ett sammanhang underställa dessa förändringar Riksdagens pröfning.

Femte Artikeln, som handlar om *Riksbankens Styrelse och några särskilda åt densamma gifna uppdrag*, äfvensom *Sjette* Artikeln, om *görömalens fördelning, deputerades åligganden, samt tjenstemännens ansvarighet*, och *Sjunde* Artikeln, om *Bankostatens löneförmåner, grunderna för befordringar och pensionsberäkning samt ordningsstadganden*, rörande ändring i hvilka icke någon motion vid denna riksdag blifvit väckt, anser Utskottet icke erfordra någon förändring.

Åttonde Artikeln, om *Diskont- och Lånekontoren*, innehåller i 1:sta Afdelningen föreskrifter dels rörande organisationen af dessa kontors styrelser, dels i afscende på kontorens förvaltning.

Bland bestämmelserna i mom. 1 af § 123 förekommer i andra stycket, att "kassakreditiv beviljas till utgående från påföljande månads början."

I följd af detta stadgande måste alltså de, hvilka önska erhålla kassakreditiv från Riksbanken och dess Lånekontor, äfven om de inlemnat sina ansöknin- gar så tidigt under en månad, att pröfningen af dessa, jemte öfriga förberedelser för kreditivets begagnande, kunnat medhinnas t. ex. inom första hälften af måna- den, likväl afvakta den följande månadens ingång, innan de få begagna kreditivet.

Sedan inom Utskottet fråga blifvit väckt dels om upphäfvande af denna inskränkning, dels ock om borttagande af det förbud, som i kontrakten om kassa- kreditiv är intaget emot uttagning å kreditiv under tiden från den 15:de dagen till och med den sista söcknedagen i den månad, då kreditivet förfaller till betal- ning, har Utskottet i dessa frågor inhemtat yttrande af Styrelsen öfver Diskont-

kontoret, som i förstnämnda afseende anført: att Styrelsen ansåge hinder icke möta för den, som det åstundas, att begagna kreditiv äfven från annan tid, än den i reglementet nu bestämda, eller början af månaden näst efter den, hvarunder kreditivet beviljats; likväl med förbehåll att förfallotiden alltid inträffade vid kalendermånads utgång, emedan, om ännu flera förfallotider skulle medgifvas för kreditiven, uppgående vid Diskontkontoret till mera än 800 stycken om året, det för vederbörande tjänstemän skulle blifva ytterst svårt, om ens görligt, att hålla reda på alla dessa olika förfallotider, hvarigenom, förutom hinder i expeditionens gång, irringar lätt skulle begås och således olägenheter för Riksbanken föranledas, då deremot för kreditivtagaren ingen egentlig olägenhet syntes kunna uppstå genom förfallotidens utsättande till slutet af någon viss månad.

I afseende på den i kreditivkontrakten med Riksbanken införda bestämmelse att uttag å kreditiv icke få ske under tiden från den 15:de i den månad, vid hvars utgång kreditivet förfaller till betalning, har Styrelsen erinrat, att denna bestämmelse tillkommit för att bereda erforderligt rådrum för vederbörande att verkställa uträkning af räntorna å kreditiven, jemte nödig kontroll derå, utskrifning af kreditivbesked med flera bestyr, som påkallas för den slutliga liqviden, hvilken, enligt kontraktets innehåll, skall ofelbart inom månadens slut vara verständig; att, om lyftning på kreditiv medgäfves ända intill sista dagen af kreditivtiden, följden deraf skulle blifva att ränteliqviden ej kunde uppgöras förrän efter kreditivtidens utgång; att, i det i allmänhet vanliga fall att kreditivtagare i Riksbanken för ett kommande år sökt och fått sig beviljadt nytt kreditiv, det måste, enär han ej är pliktig att fylla det gamla kreditivet förrän å sista dagen af kreditivtiden, för honom medföra större fördel att, på sätt nu eger rum, fullgöra ränteliqviden å nysannämnda tid och få begagna den nya kreditivrätten genast vid densammas ingång, än att afhålla sig från lyftning på det nya kreditivet, intilldess det gamla hunnit till fullo liqvideras; att någon tid borde finnas, hvarunder det ej kan tillåtas kreditivtagare att göra uttag på sitt kreditiv, men att i den för närvarande bestämda en förkortning till 10 dagar kunde ega rum, hvarunder ofvanberörda bestyr kunde af tjänstepersonalen medbinnas och erforderligt tillfälle lemnas vederbörande kreditivtagare att i behörig tid verkställa sina ränteliqvider.

Vidkommande sist berörda fråga, får Utskottet anmäla, att, i händelse Riksdagen godkänner det förslag Utskottet här nedan framställer om en sådan ändring i bestämmelserna angående tiden, från hvilken beviljadt kreditiv må kunna utgå, Utskottet, som på grund af 5 § i sin instruktion samt den enligt Bankoreglementet Utskottet tillkommande rättighet att pröfva instruktionerna rörande göromålen inom Riksbanken, anser sig ega att i nu omförmälda fråga fatta beslut, har för afsigt att anmoda Bankofullmäktige meddela föreskrift derom, dels att det i kontrakten om kassakreditiv hos Riksbanken och dess Länkontor intagna förbehåll att från den 15:de dagen till och med den sista söcknedagen i den månad, då kreditivet förfaller till betalning, uttag å detsamma ej får ega rum, blifver sålunda förändrad, att berörda förbud för kreditivinnehafvare mot uttag å kreditivet icke må utsträckas utöfver de tio sista söcknedagarne af kreditivtiden, dels att s. k. kreditivbesked skall hållas för kreditivinnehafvare tillgängligt senast å 7:de dagen före kreditivets förfalldag; hvarjemte Utskottet anmodat Fullmäktige att vidtaga och Utskottets stadfästelse underställa den ändring i instruktionerna, sem i anledning häraf kan finnas erforderlig.

Hvad åter angår frågan om ändring af den reglementsbestämmelse, enligt hvilken kreditiv få beräknas att utgå endast från början af en månad, så anser

Utskottet den fördel ytterligare kunna, utan någon sådan olägenhet för tjänstemännen, som deremot bör lägga hinder, beredas kreditivtagare, att kreditiv må kunna få begagnas äfven från och till andra tider, än månads början och slut; hvadan Utskottet här nedan föreslår en härpå afsedd förändring af nu gällande föreskrift.

Enligt 3:dje stycket i mom. 1 af 123 §, sker diskontering och utlåning från Handels- och Närings-diskontfonden vid Diskontkontoret i Stockholm och Lånekontoret i Göteborg alla söcknedagar, vid Lånekontoret i Malmö minst 3 dagar och vid Lånekontoret i Wisby minst en dag i hvarje vecka.

Då samma tillfälle att få ansökningar om lån eller diskontering skyndsamt afgjorda, som i Diskontkontoret och Göteborgs Lånekontor är beredt, bör öppnas äfven för den betydliga affärsrörelsen, hvilken bedrifves inom distriktet för Malmö Lånekontor, äfvensom något tätare styrelse-sammanträden vid Wisby Lånekontor böra hållas, anser Utskottet härutinnan ändring i det nysomförmälda stadgandet vara behöflig; och hemställer, i öfverensstämmelse med hvad ofvan blifvit anfördt, att, med bibehållande i öfrigt af 123 § oförändradt,

1:o)

samma §:s mom. 1 må få denna lydelse:

Mom. 1. Lån från allmänna Diskontfonden utgifvas en gång i veckan; vederbörande styrelser likväl förbehållet, att, derest för räkenskapernas afslutande så nödigt pröfvas, vid hvarje års utgång för högst två veckor nämnda utlåning inställa.

Ansökning till kreditiv pröfvas så snart handlingarne undergått behörig granskning. Kreditivtiden räknas från och med den dag, som i hvarje fall för dragningens början bestämmes.

Diskontering och utlåning från Handels- och Närings-diskontfonden sker vid Diskontkontoret i Stockholm samt Lånekontoren i Göteborg och Malmö alla söcknedagar, och vid lånekontoret i Wisby minst två dagar i hvarje vecka.

Vid pröfning af ansökningar om lån, diskontering och kreditiv, skola i Styrelsen öfver Diskontkontoret minst fyra ledamöter och i Lånekontors-styrelserna minst tre ledamöter vara närvarande. För bifall till ansökning fordras afgjord röstpluralitet.

Afdelningen 2 af Åttonde Artikeln bestämmer Lånekontorens aflöningsstater och de tjänstemännen vid dessa kontor i öfrigt tillkommande förmåner.

Herr G. Kolmodin i Andra Kammaran har, uti motion N:o 233, hemställt, att Riksdagen, med ändring af § 131 mom. 1 litt. C i nu gällande reglemente, ville besluta, att vid Lånekontoret i Wisby kamererarens, bokhållarens, ombudsmannens och vaktbetjentens arfvoden måtte å ordinarie aflöningsstat öfverflyttas; och har Lånekontorets Styrelse hos Utskottet gjord enahanda hemställan.

Bankofullmäktige, hvilkas yttrande i detta ämne Utskottet inhemtat, hafva härutinnan anfördt: att före sednaste riksdag tjänstemännen och vaktbetjenten vid Wisby Lånekontor befunno sig i det olika förhållande emot tjänstemännen och vaktbetjente vid öfriga Lånekontor, att de förras lönevilkor icke voro i Bankoreglementet till beloppet bestämda, utan berodde af Fullmäktiges bepröfvande, hvaremot numera likställighet i detta afseende Lånekontoren emellan egde rum, allenast med

den skiljaktighet, att, då för tjenstemän och vaktbetjente vid Lånekontoren i Göteborg och Malmö aflöningsförmånerna äro utförda i *lön*, med tillägg för vissa tjänster af arfvode och missräkningspenningar eller af endera, samma förmåner deremot för tjenstemän och vaktbetjent vid Wisby Lånekontor äro utförda i *arfvode*, med tillägg för kamereraren af missräkningspenningar; men att betydelsen af denna skiljaktighet vore föga väsentlig i annat fall, än att Lånekontoret i Wisby skulle komma att upphöra, enär i allmänhet tjenstemän och betjente, hvilka vid ett allmänt verk åtnjuta lön på stat, ansetts böra vid lönen eller åtminstone någon del deraf bibehållas, äfven om det verk, de tillhöra, varder indraget och fastän de till tjänsterna blifvit allenast konstituerade eller förordnade, såsom händelsen är med tjenstemän och vaktbetjente vid samtliga Lånekontoren, likmätigt 6 mom. af 121 § i Bankoreglementet. Då emellertid indragning af Lånekontoret i Wisby sannolikt icke ifrågakomme, utan tvärtom en utsträckning af dess verksamhet, samt då den omständigheten, att tjenstemännen och vaktbetjenten vid Wisby Lånekontor härigenom komme i åtnjutande af den förmån, som uti 135 § af reglementet omförmäles, att, när de, efter ådagalagdt välförhållande i tjensten, nödsakades för ålderdom eller sjuklighet afgå från Lånekontorets tjenst, undfå lämpligt understöd på Bankens pensionsstat, icke heller borde utgöra ett hinder för förändringen, enär berörde tjenstemän och vaktbetjent, äfven om deras aflönning utgått under benämningen arfvode, kunde påräkna att i nyssnämnda fall undfå dylikt understöd, hafva Fullmäktige tillstyrkt, att ordet "arfvode" i § 131 mom. 1 litt. C må förändras till "lön."

Med afscende på hvad Bankofullmäktige sålunda anført, tillstyrker Utskottet, som icke vill föreslå någon ändring i öfrigt af reglementets 131 §,

2:o)

att nämnda §:s mom. 1 må få denna lydelse:

Mom. 1. Aflöningsstaten för Lånekontoren är fastställd på sätt som följer, nemligen:

A). För Lånekontoret i Göteborg:

Styrelseledamöterna utom banko-ombudet, hvardera i arfvode i ett för allt 1,600 R:dr	4,800.
Banko-ombudet, arfvode	4,800.
Kamereraren, lön	2,000.
arfvode	600.
Kassören, lön	1,600.
arfvode	300.
missräkningspenningar	500.
Förste bokhållaren, lön	1,600.
arfvode	300.
Andre bokhållaren, lön	1,600.
arfvode	150.
	<hr/>
	Transport 18,250.

	Transport	18,250.
Tredje bokhållaren, lön		1,600.
Registratorn, lön	1,600.	
arfvode	600.	2,200.
Kontorsskrifvaren, lön		800.
Ombudsmannen, lön	1,600.	
arfvode	400.	2,000.
Kanslisten, lön		800.
En vaktmästare, lön	600.	
arfvode	75.	675.
En vaktmästare, lön	500.	
arfvode	75.	575.

Summa R:mt R:dr 26,900.

Dessutom må till Lånekontorets personal, såsom arfvode för belåning af vägförda effekter, utgå 600 R:dr R:mt.

B). För Lånekontoret i Malmö:

Styrelseledamöterna, utom banko-ombudet, hvardera arfvode i ett för allt 1,200 R:dr		3,600.
Banko-ombudet, arfvode		4,000.
Kamereraren, lön	2,000.	
arfvode	300.	2,300.
Kassören, lön	1,600.	
missräkningspenningar	300.	1,900.
Förste bokhållaren, lön	1,600.	
arfvode	300.	1,900.
Andre bokhållaren, lön		1,600.
Registratorn, lön	1,600.	
arfvode	300.	1,900.
Ombudsmannen, lön		1,200.
Vaktmästaren, lön		600.
Husdrängen, lön		335.

Summa R:dr R:mt 19,335.

C). För Lånekontoret i Wisby:

i ett för allt en summa af 6,000 R:dr R:mt årligen; kostnaden för revisionen af Lånekontorets räkenskaper och förvaltning häri ej inbegripen.

Af denna summa utgår:

till Styrelsens ledamöter, utom banko-ombudet hvardera 500 R:dr	1,500.
„ Banko-ombudet, arfvode	1,000.
	Transport 2,500.

	Transport	2,500.
till Kamereraren, lön	1,000.	
missräkningspenningar	200.	1,200.
„ Bokhållaren, tillika registrator, lön		800.
„ Ombudsmannen, lön		300.
„ Vaktbetjenten, lön		200.
	Summa R:dr R:mt	5,000.

Till följd af stadgandet i 81 § af Bankoreglementet, hafva Bankofullmäktige vid riksdagens början meddelat Utskottet uppgift å de i *Nionde* Artikeln af reglementet upptagna, från Riksbanken utgående anslag, jemte yttrande om och hvilka så beskaffade anslag Fullmäktige anse böra under tidrymden intill nästa riksdag fortfara.

Fullmäktige hafva dervid anmält, att sedan sista riksdag icke något förekommit, som kan gifva anledning till förändring eller indragning hvarken af något utaf de på grund af 136 § utgående årliga välgörenhetsbidrag, eller af de utaf Riksdagen fastställda och i 137 § upptagna årliga anslag, hvadan Fullmäktige hemställt, att föreskrifterna i 136 § och 1:sta momentet af 137 § måtte vid nuvarande lydelse bibehållas.

Deremot hafva Fullmäktige fästat uppmärksamhet derpå, att mom. 2 af § 137 behöfver till uppställningen något förändras. Genom detta moment äro Fullmäktige berättigade att af de å försålda guld- och silfverpanter uppkomna, outtagna öfverskott utgifva understöd åt sådana i torftiga omständigheter stadda enkör och barn efter tjänstemän och betjente vid Riksbanken och Diskontverken, som icke äro berättigade till erhållande af pension från dessa inrätningars pensionskassor. Sista återstoden af berörda öfverskott har emellertid vid slutet af nästlidne år blifvit öfverförd till den s. k. Bankofullmäktiges dispositionsräkning, hvarifrån dylika understöd utanordnas; och Fullmäktige hafva således att hädanefter för ifrågavarande ändamål använda allenast den behållning af oförmålda öfverskott, som nu finnes odisponerad. Då emellertid denna, vid sistlidet års slut utgörande 4,222 Riksdaler 44 öre, borde blifva tillräcklig att under en tid af omkring tio år bispringa behöfvande med understöd, hafva Fullmäktige icke ansett annan åtgärd nu vara erforderlig, än att på uppgifvet sätt ändra momentets ordalydelse till öfverensstämmelse med nu mera inträdda förhållande.

Utskottet, som gillar hvad Fullmäktige sålunda anfört, hemställer, i enlighet med hvad Fullmäktige tillika föreslagit, att, med bibehållande oförändrade af nuvarande § 136 samt 1:sta mom. af § 137

3:o)

mom. 2 af § 137 må få följande lydelse:

“Af de å försålda guld- och silfverpanter uppkomna, och till Fullmäktiges dispositionsräkning hänförda, öfverskott ega Fullmäktige att fortfarande utgifva understöd åt sådana i torftiga omständigheter stadda

enkor och barn efter tjänstemän och betjente vid Riksbanken och Diskontverken, som icke äro berättigade till erhållande af pension från dessa inrättningars pensionskassor.“

Slutligen får Utskottet anmäla, att ingen ändring ansetts erforderlig uti stadgandena i Bankoreglementets *Tionde* Artikel, om Bankens pappersbruk Tumba.

Stockholm den 27 Mars 1868.

W. F. Tersmeden.

N:o 15.

Ank. till Riksd. Kansli d. 31 Mars 1868, kl. 5 e. m.

Utlåtande, i anledning af Herr A. O. Wallenbergs motion om införande i Bankoreglementet af vissa föreskrifter rörande expeditionen i Riksbankens kassor.

Uti ofvanberörda motion, Första Kammaren N:o 82, har Herr *A. O. Wallenberg* hemställt,“ att bestämmelser må i Bankoreglementet intagas, att en hvar, som ankommer till någon Bankens kassa, skall i den ordning han dit anländer blifva expedierad; samt att de kassörer eller andra Bankens tjänstemän, hvilka under expeditionstid af någon enskild emottaga penningar annorledes än å Riksbankens vägnar, skola förafskedas.“

I anledning af denna motion har Utskottet inhemtat utlåtande af Bankofullmäktige, så mycket hellre, som motionären deri särskildt omförmält en under förlidet års sommar inträffad tilldragelse; och hafva Fullmäktige, jemte eget utlåtande, till Utskottet öfverlemnadt ett af deras ledamot Herr Rådman Björck, i egenkap af Fullmäktiges deputerad, afgifvet yttrande, hvilket Utskottet anser sig böra i sin helhet bringa till Riksdagens kännedom och hvilket är af följande lydelse:

“Det af Banko-Utskottet från Fullmäktige infordrade utlåtande angående Herr Wallenbergs motion, rörande föreskrifter för behandlingen af göromålen i Bankens Kassakontor, föranleder mig att till Herrar Fullmäktiges protokoll med-